

24 januari 2021 - Derde zondag door het jaar B - Preek

De boodschap van deze zondag is voor ieder, - wie het maar wil horen, toen, maar ook nu, - of we protestant of katholiek zijn, of we gelovig zijn of niet. Die boodschap luidt: *de tijd is aangebroken, het Rijk Gods is nabij. Bekeert u en geloof in de Blijde Boodschap.*

Tegenwoordig houden de priesters (in de katholieke kerk) zich over het algemeen weer precies aan de voorgeschreven Grote Dankgebeden (de Canons) in de H. Mis. Maar er was een tijd, zo'n 30, 40 jaar geleden, dat met name in ons Land er een groot aantal alternatieve Grote Dankgebeden circuleerde. Van een van die alternatieve Gebeden herinner ik me nog goed het begin. Het luidde als volgt: God, in uw ontoegankelijk licht, hoort en ziet Gij ons, wij bestaan voor u. Neem aan deze woorden van dank, dit lied van verwondering op deze dag, die Gij hebt gemaakt.

'God, Gij, die woont in het ontoegankelijk licht, waar Gij ons hoort en ziet', het waren voor mij woorden die bijna tastbaar dat nabij-zijn van God en zijn Rijk tot uitdrukking brachten. Want iemand die jou hoort en ziet, die notitie van je neemt, aandacht voor je heeft, is nabij!

God omgeeft ons met zijn ontoegankelijke Tegenwoordigheid. Die tegenwoordigheid was er al vóór wij in de wereld kwamen, tijdens vorige generaties, - die is er nu, dit moment (terwijl we hier samenzijn in deze Eucharistieviering) en zal blijven, ook nadat we weer van deze aarde vertrokken zijn.

De oproep tot bekering klinkt! - Het Griekse woord is: metanoëite, d.w.z. verander van mentaliteit, verander van idee - het gaat erom, dat we onze gedachten afwenden, onthechten, afkeren van de zonde, op de eerste plaats, maar verder ook van alwat ons te veel bindt en vasthoudt aan de dagdagelijkse werkelijkheid, met zijn inspanningen, moeiten, zorgen, lusten en lasten, - hoe zwaar valt het ons niet in deze Covid-tijd het hoofd boven water te houden bij alles wat er op ons af komt? - en ze te wenden (toe te keren, te bekeren) naar God in zijn ontoegankelijk licht, zoals een bloem zich keert naar het zonlicht; te richten op die blijvende Tegenwoordigheid, waarmee God ons omgeeft. En dan kan de 'presentia Dei' (Gods tegenwoordigheid) of, in het Hebreeuws, de shekina van God, de tegenwoordigheid Gods in de ark in de tempel, ons een diep, blij gevoel geven, ons hart openstellend voor Gods ongeziene licht, niet doordat we het letterlijk 'zien', maar we aanvaardden het in geloof! God bestaat (in de onzichtbaarheid) en is heel dichtbij! (Dat is werkelijk Blijde Boodschap!)

In de tijd van Jonas hield de boodschap tot omkering de vraag in om zich toe te wenden naar een dreigende God. 'Als je je niet bekeert', dan zal Ninive verwoest worden. Dreiging moest mensen van toen, - het gold zowel voor de Joden als

voor de heidenen - tot bekering brengen, op andere gedachten brengen! Het was niet leuk, maar wel effectief. Tot verbazing van de profeet (in zekere zin ook tot zijn teleurstelling, hij had er helemaal geen vertrouwen in gehad!) begon Ninive zich inderdaad af te wenden van allerlei slechte gedragingen, mensen gingen een vasten houden, kleedden zich in boetegewaden, keerden weer terug naar een doen, dat goed was in Gods ogen en zo werd de dreiging weggenomen.

Bij Jezus niets van dreiging, - hij predikte God als zijn liefhebbende Vader, - bij Hem slechts de uitnodiging om ons hart te keren (toe te keren) naar die liefhebbende Vader, om zo vol te stromen van diens naar ons toegewende liefde en een nieuwe mens te worden, geschikt om levend teken te zijn van Gods liefde en goedheid.

'Levend teken zijn van Gods liefde en goedheid', het was hiertoe dat Jezus heel concrete mensen riep daar bij het meer: Simon, Andreas, Jacobus, Johannes. Zij waren vissers en door hun beroep wisten ze maar al te goed hoezeer ze afhankelijk waren van Gods voorzienige liefde: soms wilde het meer geen enkele vis in hun netten brengen, soms was er een overvloed aan vis. Jezus riep hen om mensenvissers te worden, dat wil zeggen: vertrouwend op Gods liefde en goedheid, er op uit te gaan om medemensen ertoe te brengen op hun beurt zich te keren tot Hem, de Aanwezige in het ontoegankelijk licht, op hun beurt als een zonnepaneel te zijn, dat het warme licht van Gods er-zijn opvangt, in zich opslaat om het, wanneer de gelegenheid er zal zijn, de opgeslagen energie door te geven aan anderen, en die anderen aan weer anderen, om zo talloze verkilde, teleurgestelde, dorre harten, die er in de wereld zijn, te verwarmen en tot nieuwe bloei te brengen, op de eerste plaats ons eigen verdorde hart! Op deze manier wordt het mogelijk, dat de Blijde Boodschap van 'God bestaat' en is heel dichtbij, dichterbij zelfs dan ik dichtbij ben aan mezelf (meer intiem, dan ik intiem ben aan mijzelf, zal St. Augustinus in zijn Belijdenissen zeggen) zich als een lopend vuurtje over de aarde verspreid, zoals we dat kennen van Pinksteren, toen de apostelen naar buiten gingen, door de Geest gedreven en de toegestroomde mensen begonnen toe te spreken, waarbij in hun woorden de verkondiging van het kruis steeds was inbegrepen. En dat zal voor ons niet anders zijn; ieder van ons zal op zijn manier het kruis in zijn leven tegen komen en moeten dragen.

Waar de Geest is, - en daarmee de zondenvergeving - zal er niets meer zijn, dat de God-mens-relatie verduistert, deze is open en helder, het is de vriendschap tussen God en mens: hét merkteken van de tot bekering (omkeer) gekomen christen. Wanneer de woorden van Jezus van vandaag: bekeert u, gelooft in de blijde boodschap binnendringen in de diepte van onze ziel, dan zullen ook die schaduwplekken die ieder van ons nog wel in de uithoeken van z'n ziel in zich meedraagt, door de zuiverende kracht van het Evangelie worden weggenomen

en kan ieder gebaar, dat we maken, ieder woord, dat we spreken, een manifestatie worden van het Gods Rijk, dat nabij gekomen is.

Deze derde zondag van het jaar valt juist in de Bidweek voor de Eenheid van de christenen. Het thema van deze Bidweek is ontnomen aan Jezus woorden bij het Laatste Avondmaal "Blijft in mijn liefde" (Joh. 15, 9). Het thema is in talloze kerken en kerkgemeenschappen bemediteerd en voor de Friezenkerk werd het afgelopen vrijdagavond in een kleine kring bemediteerd met pastor Luca Negro, dominee van de Evangelische kerk in Italië. De oproep 'bekeert u en gelooft in de Blijde Boodschap' is de eerste oproep van Jezus aan het begin van zijn openbaar leven. 'Blijft in mijn liefde' behoort tot de laatste oproepen, die Jezus uitsprak in het aangezicht van zijn heengaan uit deze wereld, als een testament, dat Hij achterliet. Hij sprak tot zijn apostelen, die bij Hem aan tafel aanzaten, woorden speciaal voor zijn intimi: 'Blijft in mijn liefde. Als gij mijn geboden onderhoudt zult ge in mijn liefde blijven, zoals ik, die de geboden van mijn Vader heb onderhouden in zijn liefde blijf'. Dat we deze woorden steeds weer in praktijk weten om te zetten en zo tot de intimi van de Heer mogen behoren. Amen.